

جمهوری آذربایجان

در تدارک حمله به ارمنستان

روزنامه چپ‌گرای یونگه ولت (چاپ آلمان)
ترجمه: ستاره عسگری

در شرایطی که مردم جمهوری آذربایجان در شرایط بسیار نابسامان اقتصادی به سر می‌برند، دولت الهام علی‌اف با دلارهای نفتی به ماجراجویی‌های سیاسی - نظامی نزدیک‌تر شده است. در سایه درآمدهای هنگفت ناشی از معامله در بخش صنعت نفت با آمریکا، سیاستمداران جمهوری آذربایجان، برای همتایان خود در جمهوری ارمنستان دندان نشان می‌دهند.

الهام علی‌اف در یکی از سخنرانی‌های اخیر خود در پارلمان این کشور عنوان کرد که ما کوشش خواهیم کرد تا بار دیگر تسلط و حکمرانی خود را در منطقه برقرار کنیم. البته افزایش میزان سلاح‌های ما به معنی تمایل ما به جنگ نیست، اگر چه جنگ برای کشوری که بخشی از خاک آن در اشغال است، آخرین امکان می‌باشد.

قره‌باغ کوهستانی منطقه مورد مناقشه دو کشور که اکثریت ساکنان آن ارمنی‌تبار می‌باشند، در جریان فروپاشی شوروی سابق به مرکز مناقشه دو جمهوری آذربایجان و ارمنستان تبدیل شد و در فاصله شش سال جنگ متقابل هزاران تن در آن کشته شدند. در 12 ماه مه سال 1994 آتش‌بس اعلام شد و این در شرایطی بود که جمهوری آذربایجان مدعی است حدود 14 درصد خاک این کشور در بخش جنوب غربی، از طرف ارمنستان اشغال شده است.

در این منطقه و با حمایت ارمنستان یک جمهوری تحت الحمایه با نام «جمهوری قره‌باغ کوهستانی» اعلام موجودیت کرده است، گرچه از نظربین‌المللی به رسمیت شناخته نشده است. ارمنستان این جمهوری را از نظر تجهیزات نظامی تقویت می‌کند. (این در حالی است که خود ارمنستان از جانب جمهوری اسلامی حمایت می‌شود و روابط گسترده‌ای بین دو کشور برقرار است!)

تشدید مجدد مناقشه از زمان راه‌اندازی خط لوله باکو-سیحان آغاز شده است. لوله نفتی مذکور گاز آذربایجان را از طریق جمهوری گرجستان به ترکیه رسانده و سپس با امکانات آمریکا ترانزیت می‌شود. کنسرسیوم مشترک آمریکائی - انگلیسی (بپ، اونیگال) عملیات کشف و انتقال نفت را به عهده دارد.

وجود این خط لوله نفتی بهانه حضور نیروهای نظامی آمریکا را در منطقه مذکور فراهم آورده و نیز باعث شده است تا دولت غیردموکرات حاکم بر جمهوری آذربایجان با پول هنگفت نفت، جمهوری آذربایجان را بتدریج به زرادخانه آمریکا در شمال ایران تبدیل کند.

رهبران جمهوری آذربایجان در سال 2004، مبلغ 175 میلیون دلار، در سال 2005، مبلغ 300 میلیون دلار و در سال 2006 مبلغ 650 میلیون دلار برای خرید تسلیحات نظامی از آمریکا هزینه کرده‌اند و این در شرایطی است که نیروهای نظامی آمریکا در سطحی گسترده با نام «نگهبانان خزر» با تجهیزات فوق‌مدرن در تمامی منطقه مستقر شده‌اند، بطوری که جمهوری روسیه نیز به حضور این بخش از نیروهای آمریکائی در منطقه معترض است. دولت روسیه اعلام کرده است که منطقه آرال متعلق به روسیه، بیش از حد مرسوم تحت نظارت نیروهای نظامی آمریکائی مستقر در خاک جمهوری آذربایجان قرار گرفته شده و این نیروها کاملاً بر این منطقه از جمهوری روسیه از نظر دید بانی مسلط شده‌اند.

در سال 2005 پس از دیدار الهام علی‌اف از آمریکا، دونالد رامسفلد وزیر دفاع آمریکا سه بار از جمهوری آذربایجان دیدار و در رابطه با استقرار گسترده نیروهای نظامی آمریکا در

این جمهوری مذاکره کرده و مسئولین مربوطه قرارداد های نظامی مشترک را امضا کردند. البته جمهوری گرجستان نیز از متحدین آمریکا در همین منطقه محسوب می شود.

ثروت حاصل از فروش گسترده نفت از طرف جمهوری آذربایجان نه فقط به بالا رفتن کیفیت اقتصادی - اجتماعی در این جمهوری منجر نشده، بلکه باعث افزایش میزان فساد اداری - دولتی نیز شده است و همچنین دولت الهام علی اف از طرف مراکز مسئول بین المللی به دلیل ناقص حقوق بشر مرتبا نکوهش می شود.

نتیجه دیداری که در 19 ماه مه سال 2005 مابین «سفرآبایف» وزیر دفاع جمهوری آذربایجان و مسئول فرماندهی آمریکا در اروپا «توم هوبنس» انجام گرفت امضای قرارداد های بسیار گسترده ای مابین دو کشور بسته شد که تحت عنوان «همکاری آذر بایجان با ناتو برای صلح» نامگذاری شد. عنوان قرارداد چنان انتخاب شده است که در صورت تحرک سیاسی نظامی ارمنستان و یا هر کشور دیگری در منطقه و در تقابل با جمهوری آذربایجان، این کشورها بعنوان ناقضین صلح در منطقه مورد اتهام قرار می گیرند.

ارمنستان قادر به مقابله نظامی با جمهوری آذربایجان نیست؛ بطوری که در سال 2006 تنها توانست بودجه نظامی خود را از 125 میلیون دلار به 150 میلیون دلار افزایش دهد. قابل ذکر است که روسیه بعنوان متحد سیاسی نظامی ارمنستان در منطقه محسوب می شود و در سال 1997 مابین این دو کشور قرار داد نظامی امضاء شده است و 5 هزار نیروی نظامی روسیه در جمهوری ارمنستان مستقر می باشند.